

Personalo asmeninių apsaugos priemonių saugaus naudojimo, įstaigose, kuriose gydomi įtariami ir patvirtinti covid-19 pacientai, svarbiausi aspektai



2020 m
Infekcijų kontrolės skyrius

Parengta pagal -

SAM parengtas rekomendacijas “DĖL ASMENINIŲ
APSAUGOS PRIEMONIŲ APSIRENGIMO IR
NUSIRENGIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE,
KURIOSE GYDOMI ĮTARIAMI IR PATVIRTINTI COVID-
19 PACIENTAI”

2020-03-06

Minimalus asmeninių apsaugos priemonių (AAP) rinkinys,
reikalingas įtariamų ar patvirtintų COVID-19 atvejų valdymui



Siūlomas minimalus AAP rinkinys rinkinys apsaugo nuo užsikrėtimo sąlyčio (kontakto) būdu, per orą su lašeliais ir dalelėmis

Apsauga	Siūlomos asmeninės apsaugos priemonės
Kūno apsauga	Vandeniui atsparus chalatas ilgomis rankovėmis
Kvėpavimo takų apsauga	FFP2 arba FFP3 respiratorius (su vožtuvais ar versija be vožtuvų)*
Akių apsauga	Akiniai (ar veido skydeliai)
Rankų apsauga	Pirštinės

*Esant respiratorių trūkumui, rekomenduojamas veido kaukių (chirurginių ar procedūrinių kaukių) naudojimas. Kai naudojamos šios rūšies AAP, su jų naudojimu susiję apribojimai ir rizika turėtų būti įvertinami kiekvienu konkrečiu atveju



Kūno apsauga

Norint išvengti kūno užteršimo, turėtų būti naudojami ilgomis rankovėmis atsparūs vandeniui chalatai

Šis AAP komponentas nebūtinai turi būti sterilus, nebent jis būtų naudojamas sterilioje aplinkoje (pvz., operacinėje)

Jei vandeniui nepraleidžiančių chalato nėra, galima naudoti vienkartinę plastikinę prijuostę ant vandeniui pralaidaus chalato



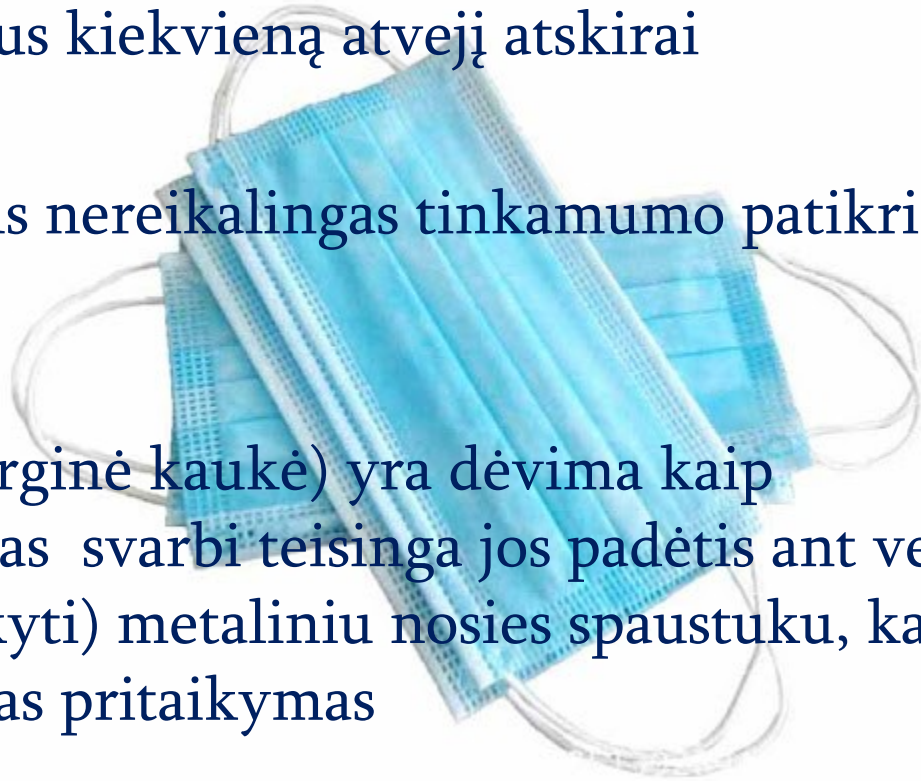
Kvėpavimo takų apsauga

- **Respiratorius** apsaugo nuo lašelių ir dalelių įkvėpimo. Kadangi skirtingi respiratorių tipai tinka skirtingai vartotojams, respiratoriams reikalingas kokybinis respiratoriaus tinkamumo patikrinimas (angl. fitting test)
- Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) siūlo naudoti 2 ar 3 klasės daleles filtruojančius respiratorius (FFP2 arba FFP3), kai vertinamas įtariamas atvejis ar vykdomas patvirtinto atvejo valdymas
- FFP3 respiratorius turi būti dėvimas visada kai atliekamos aerosolius generuojančios procedūros



Kvėpavimo takų apsauga

- **Veido kaukės** (chirurginės kaukės) daugiausia apsaugo nuo iškvepiamų lašelių; jas naudoti rekomenduojama, jei trūksta respiratorių, ir įvertinus kiekvieną atvejį atskirai
- Chirurginėms kaukėms nereikalingas tinkamumo patikrinimo testas
- Jei veido kaukė (chirurginė kaukė) yra dėvima kaip respiratoriaus pakaitalas svarbi teisinga jos padėtis ant veido. Ją sureguliuoti (pritaikyti) metaliniu nosies spaustuku, kad būtų pasiektas tinkamas pritaikymas



Akių apsauga

- Turi būti naudojami akiniai arba veido skydai, kad būtų išvengta viruso ekspozicijos (poveikio) pro akių gleivinę
- Svarbu: akiniai turi tikti vartotojui pagal veido ypatybes ir būti suderinami su respiratoriumi



Rankų apsauga

- Pirštinės turėtų būti naudojamos valdant įtariamus ar patvirtintus COVID-19 pacientus



- Išsamesnės informacijos apie AAP gydant (valdant) įtariamus ar patvirtintus COVID-19 pacientus sveikatos priežiūros įstaigose galima rasti ECDC techniniame dokumente -
- <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/novel-coronavirus-personal-protectiveequipment-needs-healthcare-settings.pdf>.

Siekiant apsisaugoti nuo
Koronoviruso infekcijos 2019-nCoV
kontakto ir plitimo oro lašeliniu
būdu, privaloma laikytis ASP
užsidedėjimo ir nusiėmimo tvarkos
reikalavimų:

Asmeninių apsaugos priemonių užsidėjimo eiliškumas (1priedas)



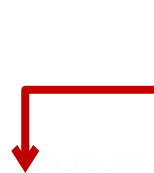
Rankų higiena



Vandeniui
atsparus chalatas
ilgomis
rankovėmis



FFP2 arba FFP3 respiratorius (su
vožtuvais ar versija be vožtuvų)*



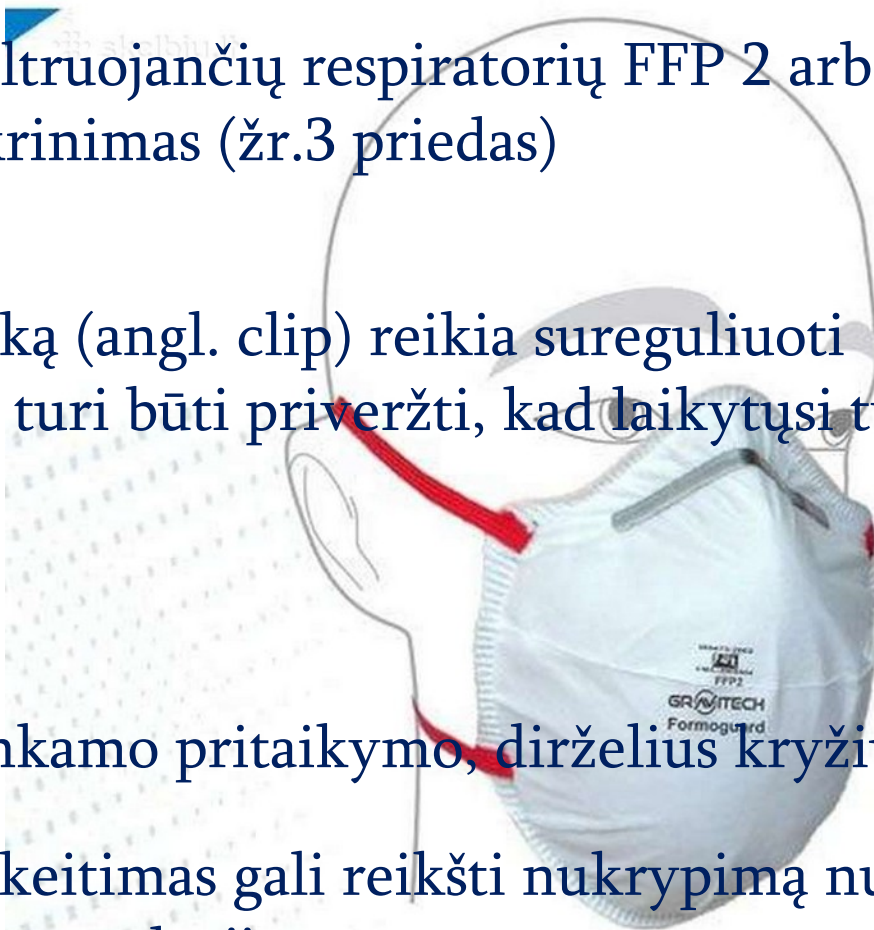
Akiniai (ar veido
skydeliai)



Pirštinės

Respiratorių sandarumo patikrinimas

- Vienkartinių daleles filtruojančių respiratorių FFP 2 arba FFP3 sandarumo patikrinimas (žr.3 priedas)
- Metalinį nosies spustuką (angl. clip) reikia sureguliuoti (pritaikyti), o dirželiai turi būti priveržti, kad laikytųsi tvirtai ir būtų patogų
- Jei negalite pasiekti tinkamo pritaikymo, dirželius kryžiuokite
- Tačiau šis nedidelis pakeitimas gali reikšti nukrypimą nuo gamintojo vadovo rekomendacijų



Asmeninių apsaugos priemonių nusiėmimo eiliškumas (2 priedas)



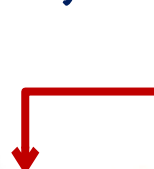
Chalatas kartu su
pirštinėmis



Rankų higiena



Akiniai (ar veido
skydeliai)



FFP2 arba FFP3 respiratorius (su
vožtuvais ar versija be vožtuvų)*



Rankų higiena

Darbuotojai, atliekantys valymą ir dezinfekciją

**Privalo dėvėti aukščiau
aprašytas AAP* ***

**ir jas nusirengti tokia
tvarka:**

nusimauti daugkartinio
naudojimo pirštines

atlikti rankų higieną

nusivilkti chalata

nusiimti akinius,

nusiimti kaukę arba
respiratorių,

atlikti rankų higieną

*Nesant kontaktui su pacientu naudoti kaukę

*Valant izoliacinę palatą dėvėti neperšlampamus antbačius

Atliekos

Vienkartinės AAP išmetamos nedelsiant toje pačioje patalpoje, kur susidarė, į tam skirtą talpyklą (paženklintą dvigubą pakuotę (maišus)) ir nedelsiant šalinamos kaip infekuotos medicininės atliekos

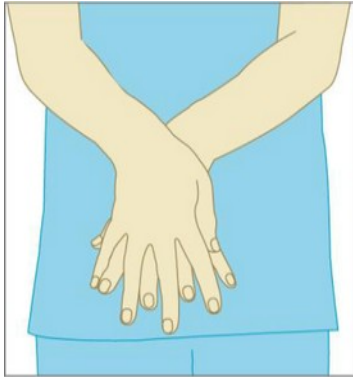


Priedai

- 1 priedas - AAP apsirengimas
- 2 priedas - **AAP** nusirengimo, nuėmimo tvarka
- 3 priedas - Vienkartinių daleles filtruojančių respiratorių ffp2 arba ffp3 sandarumo patikrinimas
- 4 priedas - Kaip teisingai uždėti medicininę kaukę

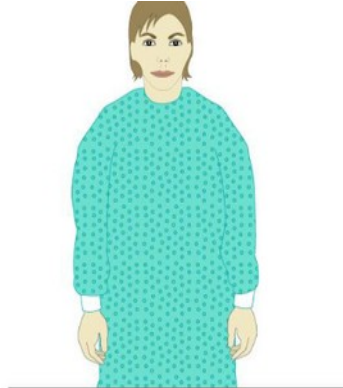
Asmeninių apsaugos priemonių (AAP) apsirengimo ir nusirengimo tvarkos priedai

AAP apsirengimas



1 žingsnis. Rankų higiena

Švarias rankas įtrinti alkoholiniu antiseptiku, o užterštas– plauti vandeniu ir muilu



2 žingsnis. Užsivilkti chalata

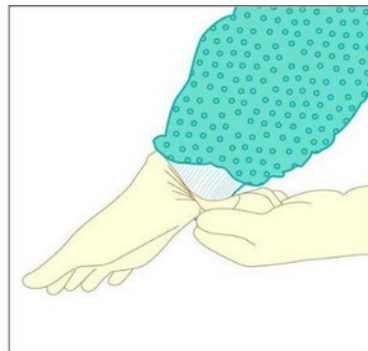


3 žingsnis. Užsidėti respiratorių (FFP2 arba FFP3) arba medicininę kaukę.

Patikrinti respiratoriuos sandarus (žr. 3 priedas)



4 žingsnis. Uždėti akinius arba antveidį ir pritaikyti, kad gerai priglustų



5 žingsnis. Užsimauti pirštines.
Pirštine uždengti chalato rankovę ties riešu

AAP nusirengimo, nuėmimo tvarka



1 žingsnis. Nusivilkti chalatają kartu su vienkartinėmis pirštinėmis



2 žingsnis. Rankų higiena.
Pirmenybę teikti rankų įtrynimui alkoholiniu antiseptiku, plauti rankas, jei jomis be pirštinių lietėte užterštas ASP



3 žingsnis. Nusiimti akinius arba antveidį



4 žingsnis. Rankų higiena.
Pirmenybę teikti rankų įtrynimui alkoholiniu antiseptiku, plauti rankas, jei jomis be pirštinių lietėte užterštas ASP



5 žingsnis. Nusiimti medicininę kaukę arba respiratorių

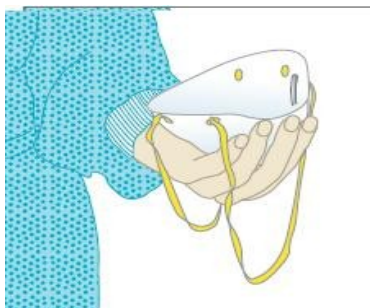


6 žingsnis. Rankų higiena.
Pirmenybę teikti rankų įtrynimui alkoholiniu antiseptiku, plauti rankas, jei jomis be pirštinių lietėte užterštas ASP

* Kai naudojamos nemedicininės daugkartinio naudojimo pirštinės (valymo, dezinfekcijos ir kiti darbai), AAP reikia nusirengti tokia tvarka:

- nusimauti daugkartinio naudojimo pirštines,
- atlikti rankų higieną,
- nusivilkti chalata,
- nusiimti akinius,
- nusiimti kaukę arba respiratorių,
- atlikti rankų higieną

Vienkartinių daleles filtruojančių respiratorių ffp 2 arba ffp3 sandarumo patikrinimas



1 žingsnis. Laikyti respiratorių saugoje taip, kad dalis, kuri dedamas ant nosies, būtų ant pirštų ir galvos raiščiai laisvai kabėtų



2 žingsnis. Užsidėti respiratorių ant smakro virš nosies



3 žingsnis. Užtraukti viršutinį raištį virš galvos kuo aukščiau ant pakaušio. Patraukti aptinį raištį ant galvos ir palikti jį ant kaklo žemiau ausų



5 žingsnis. Atsargiai, kad respiratorius nepasislinktų, abiem rankomis respiratorių prispausti.

5a žingsnis. Smarkiai įkvėpti. Teigiamas slėgis respiratoriaus viduje (įspaudimas) rodo, kad respiratorius sandarus (nėra nuotėkio). Esant nuotėkiui, pataisyti raiščius (padėti ir įtempimą) ir vėl tikrinti sandarumą, kol respiratorius bus saugus.

5b žingsnis. Giliai iškvėpti. Jei respiratorius sandarus, dėl neigiamo slėgio jis prilips prie veido. Esant nuotėkiui, mažesnis neigiamas slėgis respiratoriuje gali būti dėl oro patekimo per plyšius.

Kaip teisingai uždėti medicininę kaukę



Priklausomai nuo kaukės modelio, ji turi būti patogiai ir tvirtai užfiksuojama, kad nenusmuktų (jeigu ji yra su raišteliais, rišama ties galvos viduriu ir kaklu arba tvirtinama už ausų kilpelėmis)

Užsidėjus kaukę, jos kraštus ties nosimi ir skruostais prispausti prie veido, kad tvirtai priglustų ir neliktų plyšių (2 paveikslėlis)

Medicininė kaukė turi būti uždėta ant veido taip, kad apimtų nosies, burnos ir smakro sritis (3 paveikslėlis)

Įkvepiant ir iškvepiant įsitikinti, kad oras nepraeina per kaukės plyšius (4 paveikslėlis)

Dėmesio!

Prieš užsidedant ir nuėmus kaukę kruopščiai įtrinkite rankas alkoholiniu antiseptiku

- Dėvint kaukę neliesti jos rankomis
- Įsidėmėti, kad kaukė skirta tik individualiam naudojimui
- Sudrėkusią kaukę nedelsiant pakeisti nauja
- Prieš nuimant kaukę nusiplauti rankas
- Panaudotą medicininę kaukę nuimti už raištelį ar kilpelių, neliečiant pačios kaukės
- Panaudotą kaukę išmesti į polietileninį šiukšlių maišelį
- Nusiėmus kaukę būtina nusiplauti rankas vandeniu ir muilu ar įtrinti alkoholiniu antiseptiku

Parengta pagal

- Video medžiaga, kaip apsirengti ir nusirengti vienkartinės apsaugines priemones, remiantis tarptautinėmis ECDC rekomendacijomis (parengė Respublikinė Šiaulių ligoninė)

[https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/novel-coronavirus-personal-protective-equipment-needs-healthcare-settings\(1\).](https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/novel-coronavirus-personal-protective-equipment-needs-healthcare-settings(1).pdf)

[pdf](https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/novel-coronavirus-personal-protective-equipment-needs-healthcare-settings(1).pdf)

[https://](https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/sveikata/ka-reikia-zinoti-apie-respiratorius-ka-reiskia-zymejimas-ffp1-ffp2-ir-ffp3-1028-1285650)

www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/sveikata/ka-reikia-zinoti-apie-respiratorius-ka-reiskia-zymejimas-ffp1-ffp2-ir-ffp3-1028-1285650

Saugaus darbo



KODĖL REIKIA PLAUTI RANKAS?

RANKŲ PLOVIMAS YRA VIENAS IŠ PAPRASČIAUSIŲ BŪDŲ PAŠALINTI NUO JŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ SUKĖLĖJUS IR LABAI SVARBI DAUGELIO VISUOMENĖJE PLINTANČIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS PRIEMONĖ

ANT RANKŲ GALI BŪTI LIGAS SUKELIANTYS MIKROORGANIZMAI



PLAUKITE RANKAS SU MUILU!

ANT NEPLAUTŲ RANKŲ GALI BŪTI IR KITŲ MIKROORGANIZMŲ:

Grybelių, Klebsiella, Corona virusų, lamelijų, Mycoplasma pneumoniae, ECHO virusų, Rota virusų, Adeno, Noro virusų, Chlamydia, Haemophilus influenzae, Campylobacter bakterijų, citomegalo virusų ir kt.

KUR DAŽNIAUSIAI SLEPIASI MIKROBAI?

• Ant žmogaus odos gali būti daugiau nei 300 mln. bakterijų
Ant 1 cm² { dažnai naudojamų maistytuvų rankenų gali būti 229.000 mikrobų
rankų odos gali būti 1500 mikrobų

MIKROORGANIZMŲ SLĖPTUVĖS YRA

VISI NEŠVARIOMIS RANKOMIS LIEČIAMI PAVIRŠIAI, pvz.:

- Darbo stalų paviršius • Vandens reguliavimo čiaupai • Virtuvės šluostės, kempinės
- Šiukšlių kibirai • Šaldytuvo durų rankenos • Kompiuterio klaviatūra
- Eskalatoriaus turėklai • Sviestuvų jungikliai • Buitinių prietaisų valdymo pulteliai

KUR IR KADA DAŽNIAUSIAI UŽTERŠIAMOS RANKOS

- Liečiant laiptinių, eskalatorių turėklus • Pasinaudojus tualetu
- Prižiūrint ligonį, keičiant sauskelnes • Čiaudint, kosint, palietus nosį, gleivines
- Prižiūrint gyvūnus • Prekybos centre, pvz., liečiant krepšius, gyvūninį maistą ir kt.
- Važiuojant viešuoju transportu, pvz., liečiant laikiklius, turėklus
- Tvarkant gyvūninį, termiškai neapdorotą maistą (kiaušinius, mėsą, žuvį ir kt.)

KADA BŪTINA PLAUTI RANKAS?

- Sugrįžus į namus • Prieš valgį ir maisto ruošimą
- Po gyvūninio, termiškai neapdoroto maisto ruošimo • Pasinaudojus tualetu
- Palietus nosį, kosint, čiaudint • Po atliekų ar šiukšlių tvarkymo
- Po sąlyčio su gyvūnu • Prieš ligonio priežiūrą • Po ligonio priežiūros

KAIP TEISINGAI PLAUTI RANKAS?



KOKIAS RANKŲ PLOVIMO PRIEMONES RINKTIS?

SKYSTAS
MUILAS:



- Visais atvejais labiau rekomenduotinas negu kietas
- Per jį neplinta mikrobai
- Sudėtyje turi rankų odos maitinamųjų priedų, kurie apsaugo odą nuo išdžiūvimo

KIETAS
MUILAS:



- Ant paviršiaus gali daugintis mikroorganizmai, nes juo naudojasi ne vienas asmuo
- Nerekomenduojama naudoti viešose vietose
- Geriau tinka namuose, jei gyvena vienas žmogus arba visi šeimoje sveiki

NEŠANT GALIMYBEI NUSIPLAUTI RANKŲ (NĖRA PLAUTUVĖS ARBA MUILO, KELIONĖJE)
REKOMENDUOJAMA NAUDOTI VIENKARTINES DRĖGNAS SERVETĖLES ARBA SERVETĖLES SU ALKOHOLIU

KAIP PLAUTI RANKAS?

Procedūros trukmė: 40 – 60 sek.



RANKAS SUDRĖKINTI VANDENIU



UŽPILTI MUILO, KAD PADENGŲ VISUS PAVIRŠIUS



DELNĄ TRINTI Į DELNĄ



DEŠINIOSIOS RANKOS DELNU TRINTI
KAIROSIOS PLAŠTAKOS VIRŠŲ IR ATVIRKŠČIAI



SUGLAUSTI DELNUS,
SUPINTI PIRŠTUS IR TRINTI



KIEKVIENOS RANKOS DELNU
TRINTI KITOS RANKOS PIRŠTUS



SUKAMAJSAIS JUDESIAIS
TRINTI NYKŠČIUS



SUKAMAJSAIS JUDESIAIS TRINTI
KIEKVIENOS RANKOS DELNĄ



RANKAS PLAUTI VANDENIU



RANKAS SAUSINTI
VIENKARTINIŲ RANKŠLUOSTŲ



ČIAUPĄ UŽDARYTI NAUDOJANT
VIENKARTINĮ RANKŠLUOSTĄ



RANKOS SAUGIOS



Rekomendacijos:



LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJA



Nesilankėte Kinijoje ir/ar Šiaurės Italijoje

(Veneto, Emilijos-Romanijos, Lombardijos ir Pjemonto regionuose)

IR



Neturėjote sąlyčio su šiemet iš Kinijos ir/ar Šiaurės Italijos grįžusiais/atvykusiais žmonėmis

IR



Jums pasireiškė peršalimo simptomai

(pakilo temperatūra, kosite, čiaudite, skauda gerklę)

TUOMET



KREIPKITĖS Į SAVO
ŠEIMOS GYDYTOJĄ



14 dienų laikotarpyje keliavote Kinijoje (žemyninėje dalyje, visose provincijose) ir/ar Šiaurės Italijoje (Veneto, Emilijos-Romanijos, Lombardijos ir Pjemonto regionuose)

ARBA



Bendravote (artimas sąlytis) su žmogumi, kuriam buvo patvirtinta arba įtarta koronaviruso infekcija

ARBA



Dirbote aplinkoje, kurioje buvo gydomi koronavirusu užsikrėtę asmenys

IR



Jaučiate ūmios kvėpavimo takų infekcijos požymius (karščiavimas, kosulys, gerklės skausmas, apsunkintas kvėpavimas)

TUOMET



SKAMBINKITE 112